Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 13. Dnia 8. lipca 1891. XVIII. rocznik.

„Ze względów publicznych!"

Podajemy poniżej w dosłownem brzmieniu reskrypt Magistratu lwowskiego, zawierający odpowiedź rządu na podanie pp. Stanisława Szczepanowskiego i tow. o koncesyę na założenie we Lwowie „Banku związkowego stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych".

Odpowiedź jest odmowną — a odmowa motywowaną jest — *względami publicznemi.*

Celem instytucyi, którą Związek nasz pragnął powołać do życia, miało być według brzmienia statutu: 1. załatwianie spraw kredytowych dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych; 2. popieranie przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i rolniczych; 3. prowadzenie interesów parcelacyjnych; 4. załatwianie wszelkich interesów bankowych z wykluczeniem właściwych interesów giełdowych.

Czyż może c. k. rząd dopatrzył się w którym z wymienionych tu interesów szkodliwej dla ogółu dążności, i dlatego uznał za stosowne „ze względów publicznych" nie dopuścić do założenia takiej instytucyi finansowej?...

Podanie o koncesyą rządową podpisali kierownicy rozmaitych większych i mniejszych przedsiębiorstw przemysłowych i stowarzyszeń udziałowych.

Czyż może są to osobistości nieznane w życiu publicznem, które nie dawały gwarancyi c. k. rządowi, iż wskazane statutem interesa projektowanego Banku zechcą i potrafią prowadzić w sposób nieszkodliwy dla dobra powszechnego? Czy przeszłość ich, a zwłaszcza na polu finansowem, upoważnia do wniosku, że „ze względów publicznych" nie należy ich dopuścić do kierownictwa większą instytucyą finansową?

Przypuszczamy, że gdy c. k. rząd motywuje „względami publicznemi" odmowę koncesyi na Bank związkowy, nie chciał przez to dać wotum nieufności założycielom osobiście, którzy chyba nie zasłużyli sobie na to dotychczasową swoją działalnością obywatelską!

Więc może chodziło o to, ażeby broń Boże nie mnożyć zbytecznie banków we Lwowie, i nie wywoływać pomiędzy niemi szkodliwej dla dobra publicznego konkurencyi? Istotnie — byłby to wzgląd ważny, zasługujący na to, ażeby z nim liczyć się oględnie. Popatrzmy jednak, ilu to prywatnych kapitalistów, którzy nikogo nie pytają, bo nie potrzebują pytać o koncesyę, i których przeszłość i konduita, także publicznej kontroli nie podlegają, jak u tych osobistości, które stoją na czele zakładów publicznych, i kierują niemi na mocy mandatów, poruczanych im przez wybór współuczestników przedsiębiorstwa — ilu to geszefciarzy najlichszego gatunku, ilu lichwiarzy zawodowych, trudni się w naszym kraju bez przeszkody i ze złotodajnym dla nich skutkiem właśnie temi interesami, któremi miał zająć się nasz niedoszły do życia „Bank związkowy" — i jeszcze niektóremi innemi?...

Stanowi to właśnie charakterystykę, jedną ze smutnych właściwości naszego kraju, że u nas tak nadzwyczajnie mało jest elementu obywatelskiego w klasie ludności, zajmującej się zawodowo interesami pieniężnemi. Wypadałoby więc przypuszczać, iż c. k. rząd właśnie „w interesie publicznym" powinienby życzliwem okiem patrzeć na usiłowania, zmierzające do wzmocnienia w klasie finansistów takiego żywiołu, który daje gwarancyę, że w prowadzeniu interesów nigdy nie podporządkuje względów na dobro ogółu i na honor, względom na możliwie najwyższą stopę procentową zysków... Ani słowa, mamy instytucye pieniężne, zostające pod pu-

bliczną kontrolą, kierowane przez ludzi nieskazitelnych — jednem słowem, instytucye porządne. Ale niestety, jakżeż one są słabiutkiemi w obec wyuzdanej prywatnej spekulacyi, która albo nie dopuszcza swojemi wpływami możnemi, i potężnemi środkami, do zorganizowania uczciwych interesów, albo też zatruwa je w zarodku samym jadem lichwiarskiego wyzysku.

I w tym stanie rzeczy, c. k. rząd „ze względów publicznych“ nie chce dopuścić do utworzenia Banku związkowego, który miał być właśnie przewodnikiem i ogniskiem centralnem uczciwej i pożytecznej działalności naszych stowarzyszeń związkowych — miał być ich zbiorowym organem w usiłowaniach, mających na celu ekonomiczne podźwignienie kraju!

Niestety, obowiązujące przepisy nie dopuszczają żadnego środka prawnego przeciwko odmowie koncesyi ministeryalnej na założenie jakiegoś przedsiębiorstwa finansowego. Pozbawieni przeto jesteśmy sposobu wyjaśnienia kwestyi, co właściwie rozumieć należy pod tem wyrażeniem, iż koncesya na utworzenie Banku związkowego we Lwowie odmówioną być musiała „ze względów publicznych?“ Wolno nam tylko domyślać się, jakie to wpływy puszczone zostały w ruch w tym celu, ażeby bądź co bądź nie dopuścić do utworzenia Banku związkowego...

Wpływy to silne, z którémi nam trudno mierzyć się...

Odmowa koncesyi na utworzenie akcyjnego Banku związkowego nie zanegowała jednak tych względów publicznych, które skłoniły po długoletniej, dojrzałej i wszechstronnej rozwadze reprezentantów kilkudziesięciu związkowych stowarzyszeń, obejmujących zastęp około 100.000 członków z rozmaitych warstw społecznych, do postanowienia utworzenia centralnej instytucyi finansowej dla stowarzyszeń udziałowych. Rzeczą będzie Związku zastanowić się nad tem, w jakiej drodze, prawnie dozwolonej, zamiar ten da się urzeczywistnić!

My, pracownicy na niwie idei stowarzyszeń, opartych na wzajemności i własnej pomocy, przyzwyczajeni jesteśmy od początku łamać się z trudnościami. Trudności nie zniechęcają nas, ani nie odstraszają od powziętych zamiarów. Ci więc jawni i niejawni przeciwnicy, którzy tryumfują może w cichości z powodu odmowy koncesyi na Bank związkowy, niechaj przedwcześnie nie cieszą się! Udało się im jedno tylko — że być może dostarczyli rządowi szkodzących nam informacyj. Za słabe jednak ich siły na to, ażeby zdołali zgnieść równocześnie w poczuciu potężnego zastępu stowarzyszeń związkowych przekonania o potrzebie niezależnej instytucyi centralnej dla załatwiania ich finansowych interesów. Poddając się przeto z uległością nieprzychylnej decyzyi c. k. rządu, będziemy poczytywali za obowiązek nasz, wynaleść inną drogę do zorganizowania takiej instytucyi.

Sprawa być może opóźni się cokolwiek — ale nie przepadnie. My zaś wychodzimy z całej tej afery bogatsi o jedno doświadczenie — mianowicie, nauczyliśmy się, co u nas wolno, a czego nie wolno czynić w zakresie spraw finansowych — *„ze względów publicznych“*...

„Ekonomista Polski“.

Od półtora roku wychodzi we Lwowie pod powyższym tytułem czasopismo, poświęcone wyłącznie idei pielęgnowania w kraju naszym ducha inicyatywy i przedsiębiorczości w zakresie spraw ekonomicznych, dla propagandy tej prawdy niezbitej, a niestety tak mało u nas poznanej i uznanej, że dążność do podźwignienia kraju pod względem materyalnego dobrobytu, stanowi jeden z głównych warunków zdrowej i skutecznej polityki narodowej.

Redakcyą *Ekonomisty Polskiego* zajmuje się poseł do Rady państwa dr. Witołd Lewicki, w skład zaś komitetu redakcyjnego wchodzą oprócz niego pp dr. Jan Pawlikowski, Tadeusz Romanowicz, dr. Tadeusz Rutowski, inżynier Syroczyński, Stanisław Szczepanowski, Franciszek Zima i Teofil Merunowicz.

Jest to grono ludzi, ściśle złączonych z sobą wspólnością przekonań i dążności na polu polityki narodowej, tudzież pracy organicznej w kraju. Są oni zwolennikami stronnictwa postępowego, narodowo demokratycznego.

Ekonomista Polski nie jest jednak organem partyi. Narodowe stronnictwo demokratyczne przyznaje wprawdzie sprawom ekonomicznym jedno z pierwszorzędnych miejsc w swoim programie, lecz nie zamyka się wyłącznie w tym zakresie. Zresztą stanowi to właśnie charakterystykę partyi postępowej, że uznaje ona lojalnie zasługi i pożyteczną działalność każdego, na rzetelnych przekonaniach opartego stronnictwa narodowego, i gotowa łączyć się z każdem z nich ku wspólnemu, solidarnemu działaniu, jeżeli tylko wymaga tego dobro kraju. *Salus reipublicae,* nie zaś interesa lub ambicye stronnictwa, stanowi dla naszego obozu najwyższe prawo.

Tem bardziej chętnie i serdecznie podajemy rękę każdemu, kto gotów wspólnie z nami pracować na

neutralnym gruncie spraw ekonomicznych, i gotowiśmy karnie pójść w tem i owem przedsięwzięciu pod przewodnictwo innych — byle tylko coś się zrobiło dobrego i pożytecznego dla kraju.

My pragniemy przedewszystkiem zwalczać jeneralnego wroga wszystkich naszych stronnictw gotowych do czynu, przeciwnika każdego śmielszego przedsięwzięcia, każdej akcyi samodzielnej — którym jest nasza tradycyjna nieufność we własne siły, nasza bierność i niezaradność, zwłaszcza w rzeczach pieniężnych, co jest źródłem ciągle tryskającem naszych nieszczęść. Godzimy przedewszystkiem w „poczciwego niedołęgę“, który według trafnego wyrażenia się dra Lewickiego w jednym z artykułów jego w *Ekonomiście Polskim* umieszczonych, hetmani nam ciągle, od Piławiec prawie, do dnia dzisiejszego: wójtuje w gminach, burmistrzuje w miastach, marszałkuje w powiatach, posłuje na Sejm, steruje w rządzie krajowym, staje na czele wszystkich instytucyj obywatelskich, i kieruje naszem kulawem usiłowaniem stworzenia przedsiębiorstw ekonomicznych — panuje jednem słowem nad wszystkimi stanami i warstwami, od kołtuna do magnata, od chłopa, drzemiącego na przypiecku, do inteligencyi, prostytującej swój umysł i charakter w gnuśnej bezczynności, albo w dobrodusznych uniesieniach bez czynu.

Z niespożytą wiarą w żywotność i użyteczność idei, której służyć ma *Ekonomista Polski*, stoi przy nim szczupła garstka wyznawców wypisanych na jego sztandarze zasad i dążności.

Zakładając to pismo, nie łudzili się oni różowemi nadziejami, nie liczyli na to, ażeby zdołali od razu zdobyć sobie w społeczeństwie naszem uznanie. U nas o to trudno. Potrafimy z entuzyazmować się dla jakiejś sprawy na chwilę, ale nie umiemy i nie lubimy popierać, albo też zwalczać jakąś dążność wytrwale, z tą upartą, niezłomną konsekwencyą, która jedynie zdolnymi ludzi czyni do przeprowadzenia wielkich rzeczy.

Komuż bardziej jak ludziom, pracującym na niwie zbiorowej pracy nad ekonomicznem wzmocnieniem społeczeństwa naszego przez rozwój stowarzyszeń udziałowych, t. j. przez kojarzenie drobnych sił ku osiągnięciu wielkich celów gospodarczych i społecznych, godzi się popierać pismo o podobnych tendencyach, jak *Ekonomista Polski?* Stowarzyszenia obrały sobie jedną specyalność w urzeczywistnieniu tego programu, któremu służy *Ekonomista Polski*. W tym skromnym zakresie niechaj pracują — ale niech nie odmawiają także swojego poparcia i szerzej nakreślonym dążnościom, które ku tym samym zmierzają celom!

W tej myśli zalecamy *Ekonomistę Polskiego* względom przyjaciół naszych: niechaj pracami swojemi lub prenumeratą wspierać raczą to wydawnictwo, podjęte w dobrej woli, w najczystszej intencyi zapełnienia dotkliwego braku w naszej publistyce, która nie posiadała organu, poświęconego interesom materyalnym kraju.

Ekonomista Polski wychodzi w zeszytach miesięcznych, obejmujących 10—12 arkuszów druku. Do omawiania zaś spraw bieżących wychodzi przy nim co sobota dodatek p. t. *Tygodnik ekonomiczny*. Prenumerata kwartalna *Ekonomisty Polskiego* bez dodatku tygodniowego wynosi 3 zł. 75 ct., z dodatkiem 4 zł. 50 ct. Adres redakcyi: we Lwowie, ul. Teatralna l. 5.

W sprawie Banku związkowego.

Z Magistratu miasta Lwowa doręczono w tej sprawie pismo następującej treści:

L. 31.905/91. Do Wgo Pana Stanisława Szczepanowskiego, dra Godzimira Małachowskiego i Konstantego Heinricha (na ręce pierwszego) we Lwowie.

Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Wys. c. k. Ministerstwem skarbu reskryptem z dnia 22. maja 1891. l. 9.846 oznajmiło, że z uwagi na względy publiczne, które według §. 14. lit. *e* ustawy o stowarzyszeniach z 26. listopada 1852. Dz. p p. nr. 253 przestrzegane być winny, nie może przychylić się do przedłożonego sprawozdaniem c. k. Namiestnictwa z d. 6. grudnia 1890. l. 86.263 podania Stanisława Szczepanowskiego i Towarzyszy we Lwowie o pozwolenie na założenie Towarzystwa akcyjnego pod firmą „Bank związkowy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie“ („Genossenschaftsbank in Lemberg“).

O czem panów mam zaszczyt zawiadomić na podstawie reskryptu Wys. c. k. Namiestnictwa z dnia 30. maja 1891. l. 40.402 przy zwrocie załączników podania.

We Lwowie dnia 9. czerwca 1891.

Mochnacki m. p.

Podawszy treść tego pisma, przypominamy, że statut Banku związkowego podpisały, jako założyciele, następujące osoby:

Pp: 1. Stanisław Szczepanowski w imieniu własnem i w imieniu Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, 2. Franciszek hr. Potulicki, 3. Wojciech Biechoński, 4. ks. Filemon Reszetyłowicz, 5. dr. Jacek Jabłoński, 6. Bolesław Żardecki, 7. dr. Samuel Reich, 8. Józef Kellerman, 9. dr. Godzimir Małachowski, 10. Ignacy Kosiński, 11. Wojciech Biechoński, 12. Teofil Merunowicz, 13. Leszek

Dąbczański, 14. dr. Mikołaj Fedorowicz, 15. Antoni Kerekjarto 16. dr. Wiktor Lechowski, 17. Teofil Witosławski, 18. Hilary Filasiewicz, 19. Franciszek Schofer, 20. Władysław Terenkoczy, 21. Kazimierz hr. Czarniecki, 22. dr. Lesław Boroński, 23. Jan Skibiński, 24. dr August Lewakowski, 25 dr. Karol Lewakowski, 26. Wincenty Łukasiewicz, dr. Adam Czyżewicz, 28. Konstanty Heinrich.

Orzeczenie Trybunału administracyjnego
z 11. kwietnia 1891 l. 1.245.

Do sumy, służyć mającej za podstawę opodatkowania, wciągnąć należy także zysk, który stowarzyszenie, podlegające opodatkowaniu według ustawy z 27. grudnia 1880., względnie z 14. kwietnia 1885. osiągnęło ze sprzedaży realności.

Trybunał administracyjny odrzucił jako nieuzasadnione, zażalenie pierwszego Towarzystwa zaliczkowego dla miasta Krems i okolicy przeciw rozporządzeniu niższo austryackiej krajowej Dyrekcyi skarbu z powodu dodatkowego wymiaru podatku dochodowego, z następujących powodów:

W roku 1888. sprzedało wspomniane Towarzystwo nabytą przez siebie na publicznej licytacyi realność i uzyskało nad cenę, którą za realność dało, przewyżkę 3.877 zł., ponieważ kwoty powyższej przy wymiarze podatku dochodowego na rok 1889. do podstawy podatkowej nie wciągnięto, wymierzyły niższoaustryackie władze skarbowe Towarzystwu na rok 1889. dodatkowy podatek dochodowy w kwocie 193 zł. 85 ct.

W zażaleniu swojem podnosi Towarzystwo, że w myśl §. 2. I. ustawy z 27. grudnia 1880., a względnie z 14. kwietnia 1885., liczebną podstawę wymiaru podatku dochodowego stanowi czysty dochód, Towarzystwo zaś trudni się wyłącznie tylko interesami pożyczkowemi, z ograniczeniem do własnych członków, a handel realnościami nie jest przedmiotem przedsiębiorstwa. W danym zresztą wypadku nastąpiło tylko podniesienie się wartości przedmiotu, a nie osiągnięto dochodu z przedsiębiorstwa, a jedynie tylko taki dochód opodatkowaniu podlega, wskutek czego owa przewyżka nie powinna była być do sumy, służyć mającej za podstawę do opodatkowania wliczoną.

Trybunał administracyjny uznał te zarzuty, jako zupełnie nieuzasadnione, ponieważ pod względem opodatkowania mają do Towarzystwa zastosowanie tylko przepisy §. 2. I. ustawy z 14. kwietnia 1885. i §. 3. ustawy z 27. grudnia 1880., a nie przepisy patentu z 20. października 1849. nr. 439. Dz. p. p.

Słusznem jest wprawdzie twierdzenie, że według §. 2. I. ustawy z 14. kwietnia 1885. liczebną podstawę wymiaru popatku dochodowego ma stanowić czysty dochód przedsiębiorstwa, ale według wyraźniego postanowienia §. 2. alinea 2. *b c* „czysty dochód“ stanowią nadwyżki w bilansie wykazane, które z jakiegokolwiek tytułu bywają rozdzielane do funduszu rezerwowego odkładane, lub na przyszły rachunek zapisywane, a więc pod czystym dochodem rozumieć należy wszelki dochód bez względu na źródło z którego pochodzi.

Stosownie przeto do powyższego ogólnego postanowienia ustawy nie można się zgodzić na zapatrywanie się Towarzystwa, według którego to tylko ma być czystym dochodem, co uzyskano z interesów pożyczkowych przez żałące się Towarzystwo prowadzonych.

W danym wypadku jest rozstrzygającem to, że zamknięcie rachunkowe za rok 1888. wykazało nadnadwyżkę bilansową, jest przeto zupełnie usprawiedliwionem wciągnięcie całej tej nadwyżki do postawy podatkowej.

Tak samo usprawiedliwioną jest odmowa władzy skarbowej żądaniu, aby rzeczoną nadwyżkę uważać jako pozycyę potrącalną w myśl §. 2 II. lit *b* ustawy z 14. kwietnia 1885, ponieważ ten ustęp ustawy tylko w ten sposób tłumaczyć można, iż pod dochodami z gruntów i budynków należy rozumieć tylko pożytek z tych przedmiotów, a w danym wypadku powstała przewyżka wskutek sprzedaży nieruchomości.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu czerwcu b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Nowe stowarzyszenia:

C. k. sąd krajowy jako handlowy w Krakowie podaje do publicznej wiadomości, że na skutek tut. sąd. uchwały z dnia 10. kwietnia 1891. l. 8.970 wpisano w dniu 21. kwietnia 1891. do rejestru stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych firmę: „Towarzystwo koszykarskie w Jeziorzanach, spółka zarejestrowana z ograniczoną poręką“ z tem, że:

1. datą statutów jest dzień 12. marca 1891.;

2. siedzibą stowarzyszenia jest gmina Jeziorzany;

3. czas trwania stowarzyszenia jest nieograniczony;

4. przedmiotem przedsiębiorstwa stowarzyszenia jest dostarczanie swoim członkom potrzebnego im do wyrobu koszyków materyału, i pośredniczenie w sprzedaży wyrobów swoich członków;

5. pierwszy zarząd stowarzyszenia, wybrany przez walne zgromadzenie na posiedzeniu dnia 12. marca 1891. na lat trzy stanowią: Tomasz Ryba, właściciel realności Jeziorzanach jako przewodniczący, Wawrzyniec Kapusta, właściciel realności w Jeziorzanach, jako zastępca przewodniczącego, Maciej Staszel, nauczyciel ludowy w Rącznej, jako sekretarz, Piotr Przebinda, właściciel realności w Jeziorzanach, jako kasyer i Jan Nowak, właściciel realności w Jeziorzanach jako magazynier, którzy w ten sposób firmę stowarzyszenia podpisywać będą, że pod napisaną lub wydrukowaną firmą stowarzyszenia, przełożony zarządu lub jego zastępca i jeden z członków zarządu swoje imiona i nazwiska podpiszą;

6. udziały członków wynoszą po 10 zł. i mogą być wpłacone w całości lub też w ratach kwartalnych po 1 zł. odpowiedzialność członków jest ograniczoną do wysokości dziesięciokrotnej deklarowanego udziału;

7. ogłoszenia od stowarzyszenia wychodzące umieszczane będą w „Przewodniku kółek rolniczych", a w razie gdyby to czasopismo przestało istnieć, w innem przez zarząd stowarzyszenia wyznaczyć się mającem czasopiśmie.

(Uchwała z dnia 24. kwietnia 1891. l. 10.736).

C. k. sąd krajowy jako handlowy w Krakowie podaje do publicznej wiadomości, że na skutek tut. sąd. uchwały z dnia 10. kwietnia 1891. l. 8.537 nastąpiło w dniu 21. kwietnia 1891. wpisanie do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych firmy „Bazar kółka rolniczego w Czernichowie", spółka zarejestrowana z ograniczoną poręką z tym dodatkiem, że:

1. datą statutów jest dzień 8. marca 1891.; zaś

2. siedzibą stowarzyszenia, Czernichów;

3. przedmiotem przedsiębiorstwa stowarzyszenia jest przedsiębranie czynności handlowych, a mianowicie nabywanie i sprzedaż wszelkich towarów, tudzież pośredniczenie w nabywaniu i zbycie artykułów i produktów gospodarstwa wiejskiego;

4. czas trwania stowarzyszenia jest nieograniczony;

5. sprawami stowarzyszenia zawiadują: a) zarząd i b) walne zgromadzenie, zaś pierwszy zarząd wybrany przez walne zgromadzenie na posiedzeniu dnia 8. marca 1891. na trzy lata stanowią: Stanisław Szalay, profesor szkoły rolniczej jako przewodniczący, Jan Topolski c. k. rewizor bydła, jako zastępca przewodniczącego, dr. Franciszek Stefczyk, profesor szkoły rolniczej, jako sekretarz, Ignacy Góralowski, kierownik szkoły ludowej, jako kasyer, ks. Tomasz Włodarczyk, wikaryusz, jako kontrolor, Franciszek Michno, właściciel realności, jako kontrolor, oraz Franciszek Dąbrowski, nauczyciel szkoły ludowej, Antoni Balwierz, właściciel realności i Wincenty Fryc, piekarz, jako zastępcy, wszyscy w Czernichowie zamieszkali, którzy w ten sposób firmę stowarzyszenia podpisywać będą, że pod napisaną lub wydrukowaną firmą przełożony zarządu lub jego zastępca, oraz jeden z członków zarządu swoje imiona i nazwiska podpiszą;

6. udział członka wynosi 5 zł. i ma być przy wstąpieniu do spółki w całości wpłacony, członkowie stowarzyszenia odpowiadają nietylko swoimi udziałami, lecz także dalszą kwotą, aż do wysokości deklarowanego udziału;

7. ogłoszenia od stowarzyszenia wychodzące umieszczane będą w „Przewodniku kółek rolniczych", a w razie gdyby to czasopismo przestało istnieć w innem przez zarząd wyznaczyć się mającem czasopiśmie.

(Uchwała z dnia 24. kwietnia 1891. l. 10.735).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Sanoku ogłasza, że 25. kwietnia 1891. wpisaną została do rejestru handlowego dla spółek zarobkowych i gospodarczych firma „Towarzystwo zaliczkowe w Dynowie", stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką".

(Uchwała z dnia 2. maja 1891. l. 2.218).

Zmiany w Dyrekcyi.

Wpisano w rejestr spółek zarobkowych i gospodarczych, że „Stowarzyszenie komercyalne w Peczeniżynie, zarejestrowane z ograniczoną poręką wybrało zastępcami dyrektorów Dawida Rottenstreicha z Peczeniżyna i Jakóba Schächtera ze Słobody rungurskiej.

(Uchwała z dnia 1. kwietnia 1891. l. 3.888).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy podaje do wiadomości, że równocześnie zarządził wpis w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych w miejsce ustępujących nowoobranych członków Dyrekcyi „Towarzystwa szewców w Dąbrowej, stowarzyszenia zarejestrowanego z nieograniczoną poręką" na peryod trzechletni, a mianowicie: Jana Młynarskiego, kierownika szkoły ludowej w Dąbrowej, Stanisława Michańca, majstra szewskiego w Podkościelu, Józefa Galonkę, majstra szewskiego w Podkościelu, tudzież zastępców tychże Piotra Malinowskiego młodszego, majstra szewskiego w Dąbrowej, Jana Podgórskiego, majstra szewskiego w Podkościelu, i Józefa Kołodzieja, majstra szewskiego w Podkościelu.

(Uchwała z dnia 4. czerwca 1891. l. 9.540).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Sanoku podaje do wiadomości, że dnia 17. kwietnia 1891. do rejestru handlowego dla spółek zarobkowych i gospodarczych przy firmie „Towarzystwo kredytowe dla handlu i przemysłu w Rymanowie, zarejestrowane stowarzyszenie z potrójną odpowiedzialnością ograniczoną", wpisano, że w miejsce poprzedniego zarządu na walnem zgromadzeniu dnia 25. lutego 1891. odbytem, wybrani zostali do zarządu Leo Chill, Jakób Wolf i Salamon Katz.

(Uchwała z dnia 25. kwietnia 1891. l. 2.174).

Rozwiązanie i likwidacye:

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Wadowicach na podstawie powziętej przez „Towarzystwo zali-

czkowe w Białej, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ na nadzwyczajnem walnem zgromadzeniu członków w dniu 24. maja 1891. uchwały, poleca rejestrowi spółek zarobkowych i gospodarczych, aby na odnośnej karce zapisał:

1. że „Towarzystwo zaliczkowe w Białej, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ zostało na podstawie uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia członków tegoż stowarzyszenia z dnia 24. maja 1891. rozwiązanem;

2. że dotychczasowi dyrektorowie tegoż stowarzyszenia pp. Franciszek Wyspiański i Wincenty Nanke, tudzież zastępca dyrektora p. Józef Adler zostali z urzędowania stale usunięci;

3. że uchwaloną została likwidacya tegoż stowarzyszenia, które odtąd nadal istnieć ma pod firmą: „Towarzystwo zaliczkowe w Białej, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką w likwidacyi“;

4. że likwidatorami są pp. dr. Jan Rosner i Bolesław Strzelbicki, którzy kolektywnie firmę stowarzyszenia w ten sposób podpisywać będą, że pod stampilią lub też pod napisem firmy: „Towarzystwo zaliczkowe w Białej stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką w likwidacyi“ umieszczać będą rzeczeni likwidatorowie wspólnie swoje podpisy.

(Uchwała z dnia 30. maja 1891. l. 3.390).

Wydział Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych odbył w dniu 4. b. m. posiedzenie, na którem byli obecni: przewodniczący p. Wojciech Biechoński, członkowie Wydziału pp.: Merunowicz, ks. Reszetyłowicz, Terenkoczy, Ulmer i Zima, oraz urzędnicy biura pp.: Heinrich i Skibiński.

Na posiedzeniu tem załatwiono następujące sprawy:

I. Protokół z ostatniego posiedzenia Wydziału przyjęto do wiadomości.

II. Sprawozdanie z czynności biura, które wykazuje od dnia 15. marca b. r. 498 spraw załatwionych, przyjęto do wiadomości.

III. Całe urządzenie kursu praktycznego, przygotowane przez biuro i wybraną do tego przedmiotu komisyę specyalną, przyjęto do zatwierdzającej wiadomości.

IV. Przyjęto do Związku Towarzystwo zaliczkowe w Monasterzyskach i Towarzystwo wzajemnego kredytu w Zakliczynie. Załatwienie prośby o przyjęcie do Związku „I. krajowej fabryki tkackiej we Lwowie“, odroczono aż do wyniku lustracyi, którą mają przeprowadzić ks. Reszetyłowicz i p. Heinrich. Odmownie załatwiono prośbę o przyjęcie do Związku stowarzyszenia pod firmą: „Handels und Gewerbe-Bank in Bolechów“.

V. Rozprawę nad regulaminem dla biura odroczono do czasu, gdy wejdzie na porządek dzienny preliminarz budżetu na rok 1892.

VI. Sprawozdanie lustratora z przeprowadzonych lustracyj przyjęto do wiadomości. Również do wiadomości przyjęto sprawozdanie p. Ulmera, który jako delegat Wydziału zlustrował Towarzystwo zaliczkowe w Kołomyi kilkakrotnie i Kasę zaliczkową „Nadzieja“ w Bołszowcu. W ciągu dyskusyi nad temi sprawozdaniami powzięto kilka uchwał, które polecono biuru wykonać.

VII. W sprawie Banku związkowego wybrano komisyę specyalną z miejscowych członków Wydziału, z prawem kooptowania z poza grona Wydziału odpowiednich osobistości, która na najbliższem posiedzeniu ma zaproponować, co w tej sprawie dalej czynić należy?

VIII. W końcu załatwiono kilka osobistych spraw urzędników, tudzież szereg spraw bieżących, stojących na porządku dziennym.

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1890.

51. Podhajce. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 2.311·71, prowizya Banku krajowego 296·42; razem 2.608·13. Straty: koszta urządzenia i ruchomości 45·39, administracya i podatki 1.141·77, do rachunku bilansu: saldo za rok 1890. 1.420·97; razem 2.608·13. *b) Bilans.* Stan bierny: udziały 16.321·94, wkładki na rachunek bieżący 30.383·14, długi zaciągnięte 9.480·—, odsetki naprzód pobrane 608·20, fundusz rezerwowy 1.948·15, rezerwa strat 398·55, Bank krajowy 1.142·10, straty i zyski 1.420·97; razem 61.703·05. Stan czynny: pożyczki 56.823·40, odsetki naprzód wypłacone 113·83, koszta ruchomości 408·51, lokacya 300·—, zaliczki procesowe 151.50, zapas druków 150·—, lokacya funduszu rezerwowego 754·05, kasa 3.001·76; razem 61.703·05.

52. Bochnia. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rachunku procentów saldo 1.147·17. Rozchód: saldo z rachunku wydatków administracyjnych 469·78, 10% odpisu za zużycie inwentarza 60·22, do rachunku bilansu: saldo za rok 1890. 617·17; razem 1 147·17. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka z dniem 31. grudnia 1890. 1.136·36, pożyczki udzielone członkom na weksle i skrypta 51.271·—, koszta procesowe 3.179·46, wartość nieruchomości 2.081·44, udział w Tow. zal. we Lwowie 1000·—, zaliczka na zakupno akcyi Banku związkowego we Lwowie 100·—, wartość inwentarza 541·98, conto dubioso 3 494·62, procenta zaległe po koniec roku 1890. 1.258·61, procenta na rok 1891. zapłacone 180·95, zaliczki na pensye 17·34; razem 64.261·76. Stan bierny: udziały wpłacone 15.616·06, wkładki oszczędności 23.485·97, kredyta bankowe 23.741·60, bezprocentowy rachunek bieżący 76·41,

fundusz rezerwowy 207 50, fundusz rezerwy strat 72·28, podatkowa rezerwa 23 35, procenta od członków za rok 1891. pobrane 421 42, zysk za rok 1890 617 17; razem 64.261·76.

53. Dąbrowa. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: saldo odsetek 16.590·10, odsetki zaległe za rok ubiegły 3.035·50; razem 19.625·60. Straty: odsetki przez wierzycieli nie podniesione 4.804·95, odsetki na rok następny pobrane 2.825·20, koszta zarządu i podatek 5.866·12, koszta zarządu pom zamknięciu rachunków 260·—, amortyzacya nieruchomości 1000·—, czysty zysk 4.869·33; razem 19 625·60. *b) Bilans.* Stan bierny: pożyczki 250.648 94, odsetki na rok następny pobrane 2 825·20, odsetki przez wierzycieli nie podniesione 4 804·95, udziały członków 75.809·52, fundusz rezerwowy 20.047 92, koszta zarządu wypłacone po zamknięciu rachunków 260·—, amortyzacya nieruchomości 1000·—. zysk za rok 1890. 4.869·33; razem 360·265·86. Stan czynny: pożyczki 284.877 29, odsetki zaległe u dłużników 4.741·04, lokacya funduszu rezerwowego 10.786 58, zaliczki prawne 1.025·01, saldo rachunku Banku krajowego 53.254·57, gotówka w kasie z dniem 31. grudnia 1890. 5.581·37; razem 360 265·86.

54. Przemyślany. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: odsetki 4.271·55, straty i zyski r. 1889. 40·39; razem 4.311·94. Rozchód: koszta urządzenia i ruchomości 60·—, administracya 1.799 23, rezerwa podatkowa 24·03, do rachunku bilansu: saldo za rok 1890. 2.428·68; razem 4.311·94. *b) Bilans* Stan bierny: udziały 23.339·79, wkładki na rachunek bieżący 24.785 46, długi zaciągnięte do obrotu 21.899·33, odsetki naprzód pobrane 794 18, fundusz rezerwowy 7.593·30, zyski i straty z r. 1889. 30·—, Bank krajowy 1.071·20, rezerwa strat 1.174·33, straty i zyski 2.428·68; razem 83.116·27. Stan czynny: pożyczki 73.445·69, odsetki naprzód zapłacone 253·—, odsetki zaległe 3 510·—, koszta ruchomości i założenia 541·—, koszta administracyi 60·—, zaliczki procesowe 1.347·69, lokacya 1.925·—, kasa 2.033 89; razem 83.116·27.

55. Tarnów. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 9.326·84, straty i zyski z r. 1889. 2.938·40; razem 12.265·24. Straty: administracya i podatki 3.831·84, rozchód w r. 1890. 2.938·40, do rachunku bilansu: saldo za r. 1890. 5.495·—; razem 12.265·24. *b) Bilans.* Stan bierny: udziały 41.652·85, wkładki na rachunek bieżący 117.365·98, długi zaciągnięte 15.262·—, odsetki naprzód pobrane 811·80, fundusz rezerwowy 13 665·87, Bank krajowy 2.308·46, zakład kred. ziemski 69·54, rezerwa strat 1.238·81, zyski i straty za r. 1890. 5.495·—; razem 197.870·31. Stan czynny: pożyczki 185.063·86, odsetki naprzód zapłacone 69·20, odsetki zaległe 1.328·63, zaliczki na płace 180·—, zapas druków 130·—, lokacya funduszu obrotowago 8.076·28, kasa z d. 31. grudnia 1890. 3.022 34; razem 197.870·31.

56. Nadworna. Kasa zaliczkowa. *a) Rachunek strat i zysków.* Straty: pożyczki udzielone —·88, procenta na rok 1891. pobrane 603·73, inwentarz 22·41, koszta administracyjne 1.448 14, zysk z r. 1890. 1.694·55; razem 3.769 71. Zyski: procenta pobrane i spłacone w r. 1890. 2.919·90, procenta na rok 1891. wypłacone 124 81, procenta i zwłoka należna 719 60, zysk z roku 1889. 5·40; razem 3.769·71. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 1.852·71, pożyczki udzielone 71.170·51, procenta na rok 1891. wypłacone 124·81, procenta i zwłoka należna 719·60, inwentarz 201·71, koszta procesowe 111·04; razem 74.180·38 Stan bierny: udziały 22.654·—, wkładki oszczędności 22.649·35, długi własne 22.138·—, rachunek Banku krajowego 1.002 05, procenta na rok 1891. pobrane 603 73, fundusz rezerwowy 3.386·02, rezerwa na straty 52·68, zysk z roku 1890. 1.694·55; razem 74 180·38.

OGŁOSZENIA.

Od administracyi.

Niniejszem upraszamy tych P. T. prenumeratorów którzy prenumeraty za rok ubiegły i bieżący nie zapłacili, ażeby należytość tę przesłali jak najspieszniej pod adresem **Administracyi „Związku"**.

IX. Zamknięcie rachunków

funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1890/1.

1. Rachunek strat i zysków.

Zyski:		*Straty:*	
1. Zysk przeniesiony z r. 1889/90.	136·90	1. Należytość bezpośrednia	108 68
2. Procenta od lokacyi	1.276·39	2. Koszta administracyi i portorya	37 66
3. Wpisowe	4·—	3. Nadwyżka do podziału	1.339 99
4. Procenta zwłoki	9·04		
5. Procent zaległy od pożyczek	60·—		
	1.486 33		1.486·33

2. Bilans (*przed rozdziałem nadwyżki*).

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Lokacye: *a)* Kasa zal. Nowy Sącz	1.332·30	1. Udziały uprawnione do dywidendy	26.453·31
b) Tow. zal. Drohobycz	2.746 59	2. Nadwyżka do podziału	1.339·99
c) „ „ Bircza	1.568·01		
d) „ „ Limanowa	803·86		
e) „ „ Rohatyn	1.525·93		
f) „ „ Radziechów	1.507·60		
g) „ „ Bobrka	1.489·52		
h) Pow. Tow. zal. Lwów	2.079·50		
i) Tow. zal. Mościska	1.328·98		
j) Bank zal. Stanisławów	1.913·97		
k) Tow. zal. Gorlice	1.746·19		
l) „ „ Łańcut	1.231 62		
m) „ „ Gliniany	1.074·23		
n) „ „ Lwów	6.385·—		
o) Lokacya hypoteczna	1.060 —		
	27.793·30		27.793·30

We Lwowie dnia 1. lipca 1891.

Władysław Terenkoczy.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Teofil Merunowicz.** Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.